

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι καλλιτέχνες στη διάρκεια των κοινωνικοπολιτικών διεκδικήσεων της θερμής δεκαετίας του '60, στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρώπη στα πλαίσια της αμφισβήτησης του έως τότε καλλιτεχνικού κατεστημένου, άρχισαν να πειραματίζονται με νέους τρόπους αντίληψης και προβληματισμού απέναντι στο περιβάλλον και τα οικολογικά χαρακτηριστικά του. Έτσι το προσέγγισαν περισσότερο βιωματικά παρά αναπαραστατικά. Αντί δηλαδή να ζωγραφίζουν το τοπίο, οι καλλιτέχνες αυτοί δημιουργούν το ίδιο το τοπίο χρησιμοποιώντας φυσικά υλικά ακόμα και τις περιβαλλοντικές δυνάμεις όπως είναι τα καιρικά φαινόμενα, ο άνεμος, το νερό, το φως. Πολλές φορές οι εφήμερες κατασκευές αφήνονται στη φθορά του χρόνου ή «επιζούν» μόνο σαν καταγραφή χρονική μέσα από φωτογραφικές αλληλουχίες. Σήμερα πλέον, είναι κοινός τόπος και σε παγκόσμιο επίπεδο η συνειδητοποίηση και η ανησυχία για τα περιβαλλοντικά προβλήματα όπως είναι η ρύπανση, η υπερθέρμανση του πλανήτη, η εξαφάνιση των ειδών, οι κίνδυνοι από τις νέες γενετικές τεχνολογίες ή οι παγκόσμιες επιδημίες. Οι καλλιτέχνες, από την σκοπιά τους βάζουν κατά του συστήματος μέσα από τα έργα τους, δημιουργούν νέες συλλογικές πολιτιστικές ανάγκες και υιοθετούν δυναμικούς ρόλους σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα.

A. Σκοπός έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Το μάθημα βασίζεται σε ζητήματα ιστορίας και θεωρίας της τέχνης αλλά και εφαρμογής τους (τέχνημα -ασκήσεις), μέσα από μια σειρά προτάσεων προσαρμοσμένων στην κλίμακα του σχολείου. Τα διαφορετικά κεφάλαια τα οποία προσεγγίζουν οι μαθητές αποτελούν μεθόδους διερεύνησης της σύγχρονης αλλά και διαχρονικής καλλιτεχνικής πραγματικότητας. Οι ασκήσεις αυξάνουν την δημιουργική ικανότητά στην καλλιτεχνική εκπαίδευση. (ασκήσεις πάνω σε : υλικά, κλίμακα, χώρο)

Κεντρική επίδιωξη της ερευνητικής εργασίας είναι να δοθεί στον μαθητή, μέσα από θεωρητική όσο και από πρακτική προσέγγιση της τέχνης μια διευρυμένη άποψη και κατανόηση της ζωής. Το μάθημα αφορά τη διασύνδεση τέχνης – φύσης και περιβάλλοντος, είτε αυτή εκδηλώνεται με τη χρήση ατόφιων φυσικών υλικών στο έργο τέχνης είτε παίρνει τη μορφή επέμβασης στο φυσικό και το αστικό περιβάλλον. Στο φυσικό περιβάλλον μπορούμε να κατατάξουμε οικολογικές μονάδες, οικοσυστήματα, καθώς και παγκόσμιους φυσικούς πόρους όπως ο αέρας και το νερό.

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Θα αναφερθούμε στις τελευταίες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα αλλά θα γίνει και αναφορά σε πολιτισμούς που δημιούργησαν αρχέτυπες μορφές –σύμβολα τα οποία αποτελούν πηγή έμπνευσης για τους καλλιτέχνες μέχρι και σήμερα. Στόχος είναι να αναδειχτούν έργα καλλιτεχνών που προβάλλουν μια νέα οπτική για μια σχέση ανθρώπου – περιβάλλοντος που θα βασίζεται στην υπευθυνότητα.

Ενδεικτικά ερευνητικά ερωτήματα:

- Ποιος ο ρόλος του καλλιτέχνη στην κοινωνία :ιστορική αναδρομή. Ο κοινωνικός προβληματισμός των καλλιτεχνικών κινήματων στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα.
- Ποιοι οι νέοι προσανατολισμοί των καλλιτεχνών στην επικοινωνία τους με το ευρύτερο κοινό και πως αυτοί επιτυγχάνονται;
- Ποια η σχέση των έργων με το χώρο (η ένταξη τους στη φύση, στους δημόσιους χώρους της πόλης.
- Ποια τα χρησιμοποιούμενα μέσα (φυσικά στοιχεία, τεχνητά υλικά, σύγχρονες τεχνολογίες) και ποιοί οι επιδιωκόμενοι από τους καλλιτέχνες στόχοι (αναμόρφωση υποβαθμισμένων περιοχών , ένταξη της τέχνης στην καθημερινή ζωή, ευαισθητοποίηση σε οικολογικά προβλήματα, διερεύνηση νέων εκφραστικών δυνατοτήτων)
- Η Αρχιτεκτονική και η σχέση της με την σύγχρονη τέχνη. Το έργο τέχνης ως τμήμα του αρχιτεκτονήματος. Αρχιτεκτονικό στοιχείο ή καλλιτεχνική χειρονομία.

Έτσι αφενός επιχειρείται η ευαισθητοποίηση πάνω σε ζητήματα οικολογικής συνείδησης και κοινωνικού προβληματισμού απέναντι στην κοινωνική αλλοτρίωση του ανθρώπου και αφετέρου διευρύνεται η αντίληψη και η εκπαίδευση πάνω σε αισθητικά ζητήματα του χώρου διαβίωσης, για το πως επί παραδείγματι μπορεί ο χώρος μας να τροποποιηθεί ώστε να αναδεχθεί η ποιητική του πλευρά και γενικότερα πως μπορούμε να κατανοήσουμε βαθύτερα τα έργα αυτά αλλά και να δημιουργήσουμε δικά μας που μας προτρέπουν σε νέες βιωματικές εμπειρίες, έτσι ώστε να επανεκτιμήσουμε την παρουσία μας και τις δυνατότητες μας μέσα από αυτά.